

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ

*к.е.н., доц. Костель М. В., студент гр. Ф.м-51 Решетняк Я. В.
Сумський державний університет*

Децентралізація влади в усіх аспектах суспільного життя несе досить важливий стимул для розвитку суспільства та економіки в цілому. Однією з її головних складових є фінансова децентралізація що являється нагальною та має досить важливе значення для виведення країни з кризи в якій вона опинилася.

Звісно, фінансова децентралізація в нашій країні знаходиться на початковому етапі й давати остаточну оцінку щодо її ефективності зарано. Проте, на сьогодні, ми маємо можливість аналізувати перші як позитивні так і негативні наслідки її проведення.

Першою та найголовнішою інновацією фінансової децентралізації стало отримання права для ОТГ на прямі міжбюджетні відносини, це, в свою чергу, є стимулом для об'єднання в територіальні громади та розвитку.

Також, слід відмітити, що одними з найголовніших змін викликаних фінансовою децентралізацією стало нове розмежування податків. Так до податків (їх частин), що відтепер формують дохідну частину місцевих бюджетів, належать[2]: ПДФО; Податок на прибуток підприємств; Збір з роздрібного продажу підакцизних товарів; Податок на майно; Податок на нерухоме майно; Транспортний податок; Плату за землю; Екологічний податок; Єдиний податок; Туристичний збір; Збір за паркування; Плата за надання адміністративних послуг.

Тож ми узагальнимо ключові переваги та недоліки фінансової децентралізації.

Формування ОТГ. Головною перевагою фінансової децентралізації являється її головна мета: раціоналізація формування та використання фінансових ресурсів на місцевому рівні шляхом стимулювання створення ОТГ, а також при рівнянні їх по статусу до міст обласного значення. Недоліком є низький темп реалізації даного процесу як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Відсутнє цілісне бачення організації процесів перехідного періоду та поділу бюджету між уже сформованими ОТГ та іншими населеними пунктами в межах одного району. Також пересічним громадянам, від яких і залежить рішення про об'єднання, буває досить складно оцінити переваги злиття з тією чи іншою громадою.

Розмежування податків та зборів. Дана частина є досить складною та дискусійною. Першим податком, що заслуговує найбільшої уваги являється ПДФО. Законодавчо встановлено, що ОТГ отримують 60% від надходжень,

зростання частки надходжень в районному бюджеті з 50 до 60%. Також до позитивних змін можна віднести отримання обласними бюджетами 15%. При цьому, сільські бюджети втраять 25% податку на доходи фізичних осіб, що призводить до втрати зведеними бюджетами районів до 15%, а також скорочення частки надходжень ПДФО з 75 до 60% для міст обласного значення. Окремим відкритим питанням є розмір частки надходжень від ПДФО до новосформованих районів, які будуть складатись виключно з ОТГ.

Перерозподіл інших податків та зборів (їх частин) між бюджетами різних рівнів носить в цілому досить позитивне значення. Однак, при цьому велика кількість сільських, селищних та районних бюджетів поки не зможуть перекрити дефіцит бюджетів, що утворюється внаслідок нового розмежування ПДФО.

Зміни в частині неподаткових надходжень та офіційних трансфертів. Щодо неподаткових надходжень, то їх зміни суттєво не впливають на балансування бюджетів. Більш цікавими є зміни в розділі офіційних трансфертів. Так з початком децентралізації більшість з них зазнали значних змін що викликані такими реформами як освітня, медична та ін.

Так з 2017 року значних змін зазнали освітня та медична субвенції. Для першої, це викликано освітньою реформою, основною метою якої є реформування загальноосвітньої ланки, шляхом створення опорних шкіл з передавання частки фінансування на місцевий рівень. Суттєвий вплив на розмір освітньої субвенції має кількість учнів що навчаються в школах. Так, якщо в школі кількість учнів менша від встановленої норми то її фінансування переходить на плечі місцевого бюджету. Дещо аналогічну ситуацію можна спостерігати й у медичній субвенції.

Попри значні недоліки виявлені нами в ході дослідження даної проблеми, ми, з упевненістю можемо стверджувати що даний процес рухається в правильному напрямку, але все ж таки потребує більш серйозного доопрацювання на законодавчому рівні та вимагає підвищеної відповідальності на місцевому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо податкової реформи» № 71-VIII від 28.12.2014 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

2. Герус Альона. Фінансова децентралізація, або що робити з грошима. / Альона Герус. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/2045>.